

Kongsberg

mdg

Program

2023-2027

VÅR POLITIKK	3
1. LIVSKVALITET I LOKALSAMFUNNET	4
1.1 Demokrati og deltagelse	4
1.2 Inkludering og integrering	5
1.3 By- og stedsutvikling	6
1.4 Fritid og frivillighet	8
1.5 Idrett	8
1.6 Kultur	9
1.7 Kulturminner og kulturmiljøer	10
2. BÆREKRAFTIG ØKONOMI OG SAMFUNNSUTVIKLING	11
2.1 Samfunnsutvikling	11
2.2 Mobilitet	12
2.3 Energi	13
2.4 Grønt arbeidsliv	14
2.5 Grønt næringsliv	15
2.6 Landbruk	16
2.7 Skogbruk	17
2.8 Etisk handel og bevisst forbruk	18
3. NATUR OG MILJØ	19
3.1 Natur	19
3.2 Miljø	20
3.3 Klima	21
3.4 Arealbruk	22
3.5 Dyrevelferd	23
4. VELFERD	24
4.1 Oppvekst og læring	24
4.2 Student og ung voksen	25
4.3 Voksenliv og alderdom	26
4.4 Psykisk helse	26
4.5 Rus	27
4.6 Helse og omsorg	28
4.7 Beredskap	29

VÅR POLITIKK

Miljøpartiet De Grønne vil skape et samfunn hvor vi har gode liv i harmoni med andre mennesker, natur og fremtidige generasjoner.

Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Vi kan ikke forbruke mer enn det planeten tåler. Livskraftige lokalsamfunn støttet på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet. Vi skal utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper:

- Solidaritet med andre mennesker.
- Solidaritet med fremtidige generasjoner.
- Solidaritet med dyr og natur.

For oss er ikke kampen for et bedre miljø og et bærekraftig samfunn kun et kapittel i vårt program, men fundamentet all vår politikk bygges på. For å stanse global oppvarming samt skape et samfunn som baserer seg på fornybare ressurser er det viktig at vi handler nå.

Vi i Kongsberg MDG vil ha levende lokalsamfunn hvor vi har tid til venner og familie. Vi vil ha lokalsamfunn hvor det er enkelt å engasjere seg og delta i samfunnet med de interesser og ressurser man har. Vi vil ha lokalsamfunn som inkluderer, hvor vi ser hverandre for hvem vi er og hvor vi heier på ulikhet og variasjon.

Vi jobber for at også de som bor i byen skal ha lett tilgang på natur og gode turområder og et sentrum som skaper trygghet og trivsel med møteplasser og tilbud for både unge og eldre.

Gjennom vår politikk vil MDG verne om verdiene livskvalitet, nyskaping og fellesskap.

For å løse klima- og naturkrise må vi tenke globalt, men handle lokalt. Kommunene er en viktig aktør i dette arbeidet. Kongsberg MDG vet at det er mulig å få til en positiv endring når kommunen og befolkningen viser vilje til å gjøre sin del av jobben.

Et kommunevalg handler om lokale ting. Kongsberg MDG vil jobbe for at barna våre skal kunne ferdes på egne ben, trygt omkring i kommunen, jobbe for å ta vare på våre flotte naturområder og sammen med næringslivet stimulere til det grønne skiftet.

Vi ønsker å etablere lokale handlingsplaner for å engasjere hele befolkningen i klima- og miljøsaker, og at det skal være enklest og billigst å velge miljøvennlig, uansett hvor du bor.

Vårt program peker ut en fremtidsrettet samfunnsutvikling som skal være økologisk, sosialt og økonomisk bærekraftig. Det er en utvikling der velferd og livskvalitet skal skapes innenfor rammene av økosystemenes tålegrenser og ut fra hensynet til mennesker, dyr og fremtidige generasjoner.

Godt valg!

1. LIVSKVALITET I LOKALSAMFUNNET

Miljøpartiet De Grønne vil skape et samfunn hvor vi har gode liv uten at vi ødelegger for andre. Ved å styrke kommunens levende lokalsamfunn, og gi gode muligheter for medvirkning, gjør vi Kongsberg tryggere, vennligere og mer inkluderende.

Alle skal føle seg velkommen i Kongsberg. I dag finnes det fortsatt mange strukturelle og sosiale hindringer for god integrering, som vi må jobbe aktivt for å nedbygge. Frivillig arbeid er en massiv ressurs for samfunnet, og kan gi økt livskvalitet og sosial utvikling for enkeltmennesker og lokalsamfunn.

1.1 Demokrati og deltagelse

Den norske samfunnskontrakten er tuftet på en finstemt balanse mellom rettigheter på den ene siden og plikter og ansvar på den andre. Det er et grunnleggende prinsipp og fundamentet for en bærekraftig velferdsstat. Demokratiet kan kun blomstre når det kjempes for hver eneste dag, og når befolkningen setter pris på sine demokratiske rettigheter. Kongsberg kommune skal aktivt tilrettelegge for mest mulig demokratisk deltagelse for alle innbyggere, og hindre at barrierer for å engasjere seg oppstår.

Kongsberg MDG vil:

- Videreutvikle innbyggere, lag og organisasjoner sin mulighet til å involvere seg tidlig og underveis i kommunale planer, utredninger og prosesser.
- Jobbe for å synliggjøre politisk arbeid og mulighet for påvirkning, spesielt mot ungdom og unge voksne, f.eks. gjennom ungdomsrådet.
- Jobbe for 16 års stemmerett ved lokalvalg.
- Gjøre det enklere for alle som vil stemme å gjøre det, blant annet ved å utvide mulighetene for forhåndsstemming.
- Jobbe for at kommunen bruker klart språk i sin dialog med innbyggerne, slik at informasjon er lett tilgjengelig og enkelt forståelig.
- Kommunens nettsider og digitale flater inkl. apper må være enkle å navigere og så tilgjengelig som mulig for alle kommunens innbyggere.

1.2 Inkludering og integrering

Hvordan skape et varmere samfunn? Hvordan få Kongsberg til å bli en åpen by, hvor folk som av ulike grunner flytter hit, føler seg hjemme? Kongsberg MDG ønsker et samfunn der alle uavhengig av de forutsetningene man har i livet skal kunne delta i arbeidslivet, samfunnslivet, det frivillige og på sosiale arenaer. Derfor må vi tilrettelegge for at alle uavhengig av funksjonsnedsettelse, legning, kjønn, seksualitet, etnisitet, alder, tilhørighet til religion eller livssyn, språk og kulturell bakgrunn skal få denne muligheten.

Forskjellighet og mangfold er fint. Ulikhet som stenger folk ute fra fellesskapet er dårlig for hele samfunnet. De fleste i Kongsberg har det økonomisk veldig bra, men dermed blir avstanden til de som har lite å rutte med ekstra vond å leve med. Kongsberg MDG mener at alle, særlig barn, skal sikres gode muligheter i Kongsberg uansett livssituasjon. Det er ekstra viktig at barn ikke faller utenfor fordi foreldrene har dårlig råd.

Kongsberg MDG vil:

- Ved planlegging av bo-områder skal det legges vekt på gode og trygge utearealer og møteplasser.
- Lekeplasser, nærhet til friarealer og skog, sykkelstier og gangveier er nødvendige for å sikre slike gode og trygge utearealer
- Det skal tilrettelegges for boliger på tvers av alder, funksjonsevne og sosiale ulikheter.
- Styrke informasjon og tilgjengelighet om alle de fantastiske tilbudene både frivillige organisasjoner, lag og foreninger og kommunen tilbyr f.eks. gjennom kongsberg.no.
- Fortsette og utvide samarbeidet mellom kommunen og frivillige organisasjoner.
- Aktivt bruke breddeidretter til integrering av barn og unge.
- Øke innsatsen for å få innvandrere, både foreldre og barn til å delta i det frivillige organisasjonsliv.
- Styrke arbeidet mot rasisme i skolen og heve kompetansen til lærerne på feltet.
- Gjøre tillitsvalgte på arbeidsplassen bedre i stand til å avdekke og forebygge rasisme og diskriminering.
- Styrke den flerkulturelle kompetansen i offentlig og privat sektor.
- At alle ansatte i helse- og sosialtjenestene skal sikres kompetanse om kjønns-, relasjons- og seksualitetsmangfold.
- At kommunen skal flagge på Rådhuset og Nybrua med regnbueflagg under Pride, og at slike flagg gjøres tilgjengelige for alle offentlige bygg i kommunen som ønsker å flagge.
- Tilgjengeliggjøre kjønnsnøytrale toaletter og garderobemuligheter i kommunale bygg.

- Fortsette arbeidet med universell utforming av Kongsberg med fokus på tverrsektorielt samarbeid mellom etater og kommunen.
- At det skal tilrettelegges for “ikke-digitale” eldre i samfunnet.
- Støtte tiltak som reduserer fattigdom og sosial ulikhet som f.eks “leie til eie” og legge til rette for ikke-kommersielle boligstiftninger og prosjekter som “Ung i jobb”.
- Fortsette å støtte Fontenehuset.
- Prioritere å kjøpe tjenester fra ASVO og andre bedrifter med arbeidstakere med redusert arbeidskapasitet.
- At nyankomne asylsøkere og flyktninger tas inn i og fullfører grunnleggende norskopplæring på minst nivå A2/B1 før de overføres til vanlige klasser.
- At nyankomne flyktninger og innvandrere får et tilbud om et forberedende videregående skole år.
- At kommunen skal ha egen mangfoldsplan.

1.3 By- og stedsutvikling

Kongsberg er en bra kommune for unge og gamle. Samtidig har Kongsberg gode muligheter for å utvikle seg til en mer sosial, helsevennlig og bærekraftig kommune å bo i.

Kongsberg by har et flott sentrum med handel, kulturarenaer, gammel bebyggelse og tilgang til Lågen, men byen har ikke har den pulsen vi ønsker. Vi ønsker mer folkeliv og aktivitet i sentrumsområdene, at færre lokaler står tomme og at vi får flere attraktive møteplasser. Vi ønsker å vise frem alle kvalitetene som ligger i denne todelte byen ved fossen og gjøre den attraktiv både for innbyggerne våre og besøkende.

Kongsberg MDG vil tilrettelegge mer for gående og syklende, og vi vil ha mer buss. Vi vil gjøre det attraktivt å gå til og i sentrum. Vi ønsker oss mer grønt og mer farger. Mennesker påvirkes positivt av å ha natur og farger rundt seg. I tillegg er det bra for insekter og fugleliv.

Utviklingen av Hvittingfoss har fått ny giv med stedsutviklingsprosjektet. Også her er det fokus på bruk av sentrum og utvikling av de sentrale delene av stedet. Vi ønsker å styrke stedsidentiteten og møteplassene i Hvittingfoss.

Sist, men ikke minst, er de lokale møteplassene viktige: lekeplassen, løkka, nærskolen og det lokale turmålet.

Kongsberg MDG vil:

- At byen og stedene våre skal være trygge og tiltrekkende steder å være.
- Ha flere gode møteplasser for aktivitet og samvær på tvers av generasjoner.

- Finne steder hvor ungdom kan oppholde seg på fritiden, og sikre tilgjengelige lokaler for organisert frivillig aktivitet.
- Ha handel i sentrum.
- Utvide gågata og gjøre arealet tilgjengelig for butikkene som ligger inntil.
- Stille krav til gode uteområder i reguleringsplaner.
- Støtte utviklingen av Nytorget.
- Ta i bruk temporære installasjoner og temporære byrom for å utvikle byen og Hvittingfoss.
- Øke bruk av farger på fasader og bygg.
- At kommunen kartlegger uutnyttet bygningsmasse og grå arealer i kommunen som kan benyttes til å bygge flere boliger.
- Følge opp plan om beplantning og trær i sentrumsområdene. Gamle trær må bevares og nye trær må plantes. Vi ønsker en beplantningsplan med langsiktig mål om en by for alle med nærhet til naturen og som bidrar positivt til klimatilpasning.
- Utvikle Lågalandet for mer aktivitet og ruste opp stiene langs Lågen, med tilrettelegging også på vinteren. Dette ved å f.eks. etablere kiosk, badeplass, badstu, sitteplasser, bålpanne, grill og robuste leke og treningsapparater.
- At kommunen skal sikre grønne korridorer i tilknytning til sentrumsnære områder og at disse blir bevart og bundet sammen på en måte som gjør det mulig å bruke dem uten å være avhengig av bil.
- Ha skilt fra Knutepunktet mot ulike deler av byen som idrettshallen og stiene langs Lågen.
- Følge opp stedsutviklingsprosjektet i Hvittingfoss.
- Jobbe for å få etablert en økolandsby i Kongsberg.
- Spre prosjektet urban dyrking til flere deler av byen.
- Senke vannforbruket fra drikkevannskilder, ved å samle regnvann i tilknytning til ny og eksisterende bebyggelse.

1.4 Fritid og frivillighet

Hva gjør deg glad? Å være med venner og familie? Å drive med idrett eller aktivitet, mestre noe alene eller sammen med andre? Å være ute i naturen? Å gjøre noe for andre, være til nytte?

Det er mange aktiviteter i et samfunn som drives på dugnad av ildsjeler og frivillige. Idrettslag, teaterlag, kunstforening, hagelag, pensjonistforening og bygdelag. Dette er viktige funksjoner i samfunnet som vi må ta vare på som noe positivt og sosialt, uten at det blir stress og press. Den økende eldre befolkningen representerer en "seniorkraft" med potensiale - denne ønsker vi å ta i bruk i frivilligheten.

Kongsberg MDG vil:

- Støtte opp om frivilligheten i kommunen blant annet ved å få en ordning med gratis utlån av kommunale lokaler og sikre gode rammebetingelser for frivillige lag og organisasjoner.
- Tilrettelegge og støtte frivillige helsetiltak for bedre fysisk og psykisk helse i kommunen, og arbeide for flere møteplasser drevet av frivillige organisasjoner.
- Satse på de eldre som frivillig ressurs overfor andre eldre, men også overfor grupper som flyktninger, barn, mennesker med utviklingshemming og så videre
- Videreutvikle tilbud for utlån av verktøy og utstyr til fritidsaktiviteter.
- Styrke Frivillighetssentralen.
- At kommunens innbyggere skal ha lett tilgang på friområder, både sommer og vinter. Vi ønsker mer informasjon og bedre synliggjøring av de mange flotte turmålene og stiene vi har.
- Utvikle byens parker og badeplasser.
- Ha kaféer for eldre.
- Etablere flere møteplasser for unge og etablere flere rusfrie ungdomsarrangementer.

1.5 Idrett

Idrett og fysisk aktivitet er bra for folkehelsen og er en viktig arena for integrering. Miljøpartiet De Grønne mener at vi skal legge til rette for egenaktivitet og gode idrettsaktiviteter i kommunen vår.

Kongsberg MDG vil:

- At idrett skal være inkluderende.

- At det skal være tilbud om idrett også for de som ikke vil satser, men er med for å ha det gøy.
- Bygge en flerbrukshall som dekker hallbehovet for flere idretter i Kongsberg.
- Utrede kostnader og nytte for en ny svømmehall i Kongsberg.
- Etablere toaletter og vannfontener ved fotballbanene på Raumyr og Eilertsløkka.
- Sørge for en behovsanalyse når det skal bygges nye idrettsanlegg, i samarbeid med de respektive idrettslagene.
- Bidra til at den frivillige idrettens behov for kapasitet blir dekket.
- Jobbe for at også små idrettslag blir hørt i forhold til sine behov.
- Støtte en lønnet stilling i idrettsrådet.

1.6 Kultur

Kultur er summen av verdier, tradisjoner, ferdigheter og ideer som vi mennesker i samfunnene våre skaper og opprettholder. Kultur er lenken til fortiden, og veien inn i fremtiden. Kulturen gir oss mening og retning, derfor tar vi kulturen på alvor.

Kongsberg MDG ønsker å opprettholde mangfoldet i kulturlivet i Kongsberg, vi ønsker å utvikle og gi rom for nye uttrykk, og legge til rette for inkludering og frivillighet.

MDG Kongsberg vil:

- Styrke kulturskolen for å kunne inkludere flere i tilbudet og arbeid med inkludering og psykisk helse kan videreutvikles. Undervisningen kan gjerne være mer desentralisert, med tanke på transport og miljø.
- Engasjere flere lokale utøvere i programmeringen av Den kulturelle skolesekken.
- Tilby et variert spekter av aktiviteter til både hjemmeboende eldre og beboere i kommunale sykehjem. Kanskje kan Kongsberg få sitt eget demenskor?
- Etablere flere øvings-, produksjons- og atelierlokaler.
- Jobbe for at det blir et samarbeid mellom gatekunstnere og kommunen om plassering av dekorative gatekunst.
- At kommunen fortsatt støtter byens store og små festivaler og muséer.
- Støtte Kongsberg 400, byjubileet i 2024.
- Belønne samkjøring – foreninger og lag kan få midler til trivselstiltak hvis de kan vise til samkjøring.

1.7 Kulturminner og kulturmiljøer

Kongsberg er en historisk by, rik på verneverdige kulturmiljøer og kulturminner. Kongsberg MDG ønsker å finne en god balanse mellom bevaring og utvikling av kulturmiljøer både i og utenfor byen.

Kongsberg MDG vil:

- Støtte opp om det frivillige kulturminnearbeidet i kommunen.
- Sørge for at kulturminner og kulturmiljøer blir ivaretatt og at kulturbygg blir rehabilitert for ny bruk.
- Hensynta stedegen arkitektur og kulturminner i plansaker.
- Ta vare på løkkelandskap og fegater.
- At det utarbeides en helhetlig plan for Gruveåsen, som belyser interesser for kulturminner, friluftsliv, natur og næringsliv.
- Redusere mengden reklameplakater og -skilt i det offentlige rom.
- Jobbe for at Bergseminaret får nye brukere.

2. BÆREKRAFTIG ØKONOMI OG SAMFUNNSUTVIKLING

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene ligger gjennom kommuneplanens samfunnsdel også til grunn for hvordan Kongsberg kommune jobber med samfunnsutvikling.

Bærekraftig utvikling skjer på tre områder; Klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig.

Vi må løse klimakrisen, vi må sikre økonomisk trygghet og lik fordeling sammen med at alle innbyggerne våre får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv.

Kongsberg MDG har fått gjennomslag for flere bærekraftige mål i kommuneplanens samfunnsdel. Det må fremover jobbes målrettet for å nå målene vi som kommune har satt oss.

2.1 Samfunnsutvikling

Miljøpartiet De Grønne jobber for en fremtid der menneskers livskvalitet økes innenfor naturens tålegrenser, uten stadig høyere produksjon og materielt forbruk. Kommuneplanens samfunnsdel har som mål at innen 2030 skal Kongsberg være en lavutslippskommune.

Et grønt skifte handler om mer enn små justeringer av dagens kurs mot økende klimagassutslipp, tap av biologisk mangfold, og voksende prestasjons- og forbrukspress. Et grønt skifte krever endringer i kommunal politikk, næringsliv og hele samfunnet. Kongsberg MDG ønsker at Kongsberg kommune skal være en god kommune for både mennesker og miljø.

MDG Kongsberg vil:

- Styrke gjennomføringskraften i kommunen ved å styrke samarbeid med kommunens selskaper, næringsliv, organisasjonsliv.
- Jobbe for et økologisk ressurs- og balanseregnskap.
- At Kongsberg kommune ikke skal ha flere søndagsåpne butikker og kjøpesentre unntatt i desember.
- At kommunen skal stimulere til aktiviteter som ikke bare fremmer forbruk i sentrum.
- At lokale småskalaprodusenter tilbys egne utsalgssteder, gjerne billigere alternativ til Bondens Marked.

- At eiendomsskatten beholdes på dagens nivå i valgperioden og kun justeres for å finansiere særlig gode miljøtiltak. Grunnlaget for eiendomsskatten skal være tydelig og forståelig for befolkningen.
- At Kongsberg skal satse tungt på utdanning innen grønn økonomi for å skape grunnlag for ny næringsvirksomhet. Et virkemiddel i dette arbeidet skal være å inngå partnerskap med næringslivet og universitetsmiljøet i kommunen.
- At kommunale investeringsmidler legges i selskaper og fond med bærekraftig virksomhet.
- Gi mulighet til at utbyggere og næringsliv kan bidra mer til samfunnet ved å støtte byutviklingsprosjekter f.eks. en ny gang- og sykkelbru.

2.2 Mobilitet

Mobilitet handler om hvordan man forflytter seg i hverdagen. 67 % av Kongsbergs klimagassutslipp kommer fra trafikk og annen mobil forbrenning. Dagens samferdselspolitikk er fremdeles i stor grad preget av å legge til rette for privatbilisme. Ungene skal kunne leke trygt ute og sykle til skole og fritidsaktiviteter.

Kongsberg MDG vil i større grad prioritere myke trafikanter, syklister og kollektivreisende, slik at vi får en sosial, effektiv og sunn måte å håndtere reiser på.

MDG Kongsberg vil:

- Prioritere myke trafikanter og kollektivtrafikk hele året.
- Fortsatt jobbe for gang- og sykkelbru over lågen mellom Raumyr og Skavanger.
- Jobbe for gang- og sykkelbru over Lågen mellom Binge plass og Kongsgårdsmoen.
- Utvide gågata og ha bil som gjest i sentrum.
- Revidere sykkelplanen og øke sykkelandelen til 20%.
- Skille sykkel fra gående slik at gående føler seg trygge
- Prioritere gjenåpning av gangsmetter og gamle snarveger for myke trafikanter.
- Jobbe for gang- og sykkelveg i Jondalen.
- Jobbe for bedre sykkelparkering på de viktigste reisemålene som handel, barnehager og skoler.
- Opprette bilfrie "hjertesoner" rundt kommunens skoler, i tråd med anbefaling fra Trygg trafikk. En hjertesone rundt skolen gjør det sikrere for elevene å gå eller sykle. Mindre biltrafikk og tryggere stopp- og hentesoner er bra for alle.
- Fortsette samarbeidet i Buskerudbyen og jobbe for byvekstavgift.

- At kommunen stimulerer til bildelingsordninger.
- Utbedre eksisterende veier med tanke på trafikksikkerhet fremfor å bygge store nye veianlegg.
- Samarbeide med fylket om endringer i kollektivtrafikken, slik at offentlig transport blir attraktivt og et reelt alternativ til bil.
- Et bedre busstilbud til de delene av kommunen som ligger langs hovedferdselsårene.
- Jobbe for at det blir satt i gang et 1-2 årig forsøk på å få et busstilbud for pendlere mellom Kongsberg og Flesberg.
- Jobbe for å gjenåpne deler av Numedalsbanen for persontrafikk.
- Jobbe for to tog i timen på strekningen Kongsberg – Drammen – Oslo, inkl. god forbindelse til Kongsberg Teknologipark.
- Jobbe for kortere reisetid mellom Kongsberg og Drammen og sømløse overganger mellom tog og buss.
- Utbedring av togstrekningen Hokksund-Kongsberg. Økt hastighet, god komfort og sikker tilgang på parkeringsplasser i nærheten av togstasjonen er viktig for å få reisende til å velge tog fremfor bil.
- Innføre parkeringsavgift i byen fra første time (P-billett i P-hus kan gi gratis buss).
- Slutte med "vegg- til vegg- asfaltering" med eller uten fortau i gater og villaveier. Behold ei stripe med vegetasjon der personer med dårlige føtter, knær, hofter og rygg kan gå uten for store smerter.

2.3 Energi

Det grønne skiftet trenger en effektiv, klimavennlig og forutsigbar energiforsyning. Miljøpartiet De Grønne vil at produksjon av energi også skal ta hensyn til natur.

Den mest miljøvennlige energien er den som ikke brukes, og potensialet for strømsparing i Kongsberg er stort. Bedre isolering og mer effektiv oppvarming av bygg er bra både for miljø og økonomi. Kommunen bør fortsette arbeidet med energieffektivisering av egne bygg, og aktivt bidra til at innbyggerne og næringsliv kan ta gode valg for å redusere eget energibruk.

Det er viktig at vi skaper mer fleksibilitet i hvordan og når vi bruker strøm og energi.

Kongsberg MDG vil:

- At det legges til rette for utbygging av mer fornybar energi i Kongsberg kommune. For eksempel gjennom solceller på bygninger, boring av jordbrønner og vindkraftproduksjon langs eksisterende hovedveger eller industriområder.
- Ta hensyn til natur og miljø i utbygging av energi.

- At kommunen deler sin sterke kompetanse på energieffektivisering, slik at innbyggere og næringsliv enklere kan energieffektivisere eget energibruk.
- At kommunen skal støtte energioppgradering med fornybar energiproduksjon som bergvarme og solcellepaneler.
- At det planlegges helhetlig i kommunen med tanke på energi, slik at det unngås omfattende nettutbygginger.
- Jobbe for økt deling og sambruk av energiløsninger i bolig- og næringsområder.
- At biler i tjeneste for kommunen skal være elektriske.
- At det kreves utslippsfrie eller fossilfrie byggeplasser i kommunale og store private utbygginger.
- Planlegge for energifleksibilitet i nye bygg for å lettere tilpasse til fremtidige behov.
- At kommunen skal lage en plan over energibrønner i kommunen.

2.4 Grønt arbeidsliv

Vi vil ha et varmere samfunn der livskvalitet settes i sentrum, og hvor arbeidstakere kan velge mer fritid og ferie fremfor stadig høyere lønn. Miljøpartiet De Grønne vil legge til rette for fleksibilitet i arbeidslivet for å ta hensyn til funksjonsevne, omsorgsoppgaver og annet samfunnsengasjement.

Kongsberg MDG skal jobbe for et inkluderende arbeidsliv som har plass til de som faller utenfor.

Kongsberg MDG vil:

- Øke grunnbemanningen og senke andelen ufrivillig deltid i helsesektoren.
- At det settes i gang tiltak og prosjekter med oppgavedeling i helsesektoren.
- Gjøre det enklere for offentlige ansatte å velge kortere arbeidstid og gradvis redusere arbeidstiden fra 37,5 til 30 timer per uke. Vi ønsker å prøve ut 6 timers dag i våre kommunale barnehager.
- At personer med nedsatt funksjonsevne skal få delta i arbeidslivet på lik linje med andre. Innføre mål om minimum fem prosent nye arbeidsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne for offentlige arbeidsgivere, og mer fleksibilitet og mulighet for tilrettelegging.
- Støtte bedrifter som tilbyr arbeidstrening og inkluderende arbeidsliv, som gir de som faller utenfor arbeidslivet et tilbud om arbeid.
- At kommunale pensjons- og spareavtaler er basert på bærekraftige prinsipper.

2.5 Grønt næringsliv

Miljøpartiet De Grønne lover å støtte de som har ideer og pågangsmot til å skape nye grønne arbeidsplasser. Næringslivet er en av de viktigste motorene som driver utviklingen framover. Kongsberg MDG vil at offentlig og privat sektor sammen skal være pådrivere for nye miljøvennlige løsninger.

Kongsberg MDG vil:

- At Kongsbergindustrien skal bli ledende på nye, grønne løsninger som gir trygge og meningsfulle arbeidsplasser.
- Bygge opp under mangfold i kommunens næringsliv da økt mangfold i arbeidsplasser gir Kongsberg økt attraktivitet som arbeidssted og bosted.
- videreutvikle samarbeidet med Kongsberg Næringsforum, Kongsberg Innovasjon og academia gjennom Vekst i Kongsberg.
- At Kongsberg skal bli en foregangskommune for smarte og grønne innkjøpsordninger, for å dreie kommunen i en mer bærekraftig retning.
- At kommunens skal bidra til god sirkulær økonomi, gjerne i samarbeid med næringslivet. Kommunen skal etterspørre ombruk og gjenbruk, reparasjon, oppgradering eller demontering før innkjøp vurderes.
- Etablere bobilparkering i mindre, spredte grupper sentralt i Kongsberg.
- Legge til rette for gjenbruksmarkeder og -butikker i sentrum.
- At utslipp av miljøgifter i fremstilling av varer og tjenester som kommunen anskaffer skal unngås.
- Bidra til at ressursene i avfallet på Gomsrud miljøstasjon forvaltes med økt gjenvinning etter prinsipper for sirkulærøkonomi.
- Innføre kildesortering av papir, plast og matavfall i offentlige bygg og næringsbygg, og samtidig sette krav til økt sorteringsgrad på avfall.
- Etterspørre varer fra lokale matprodusenter i Kongsberg og Numedal.
- Følge opp tiltak i industriplanen, reiselivsplanen og næringsstrategien til kommunen, slik at vi sikrer gjennomføring.

2.6 Landbruk

Landbruk og skogbruk forvalter store naturressurser og er derfor av største viktighet i grønn politikk. I en urolig verden skal vår egen matproduksjon innrettes slik at både forsyningssikkerhet og bærekraftig bruk av produksjonsarealene ivaretas.

Vi er overbevist om at det er en sterk sammenheng mellom respekt og omsorg for dyr og respekt og omsorg for hverandre.

Kongsberg er en kommune med mange jord- og skogeiere som forvalter en stor andel av kommunens samlede areal. Dette skal og må forvaltes på en økonomisk, sosialt og miljøvennlig måte. Naturressursene er viktig bidrag til innbyggernes behov for lokal matproduksjon, sanking av sopp og bær, rekreasjon og friluftsliv og naturopplevelser generelt.

Kongsberg MDG vil:

- Ha en nullvisjon for nedbygging av matjord. Vi vil kun gi dispensasjon fra jordloven dersom den samfunnsnyttige gevinsten er stor, som f.eks. ved etablering av sykkelstier og utvidelse av jernbanen.
- Videreføre og styrke prosjektet urbant landbruk, kortreist mat, etablering av skolehager og parseller og flere andelslandbruk.
- At kommunen skal støtte tiltak for reduksjon i klimagassutslipp fra landbruket.
- At kommunen skal støtte opp om økologisk og regenerativt landbruk, og tiltak for god jordhelse.
- At kommunen skal støtte tiltak for reduksjon i bruk av plantevernmidler og kunstgjødsel i landbruket.
- At kommunen skal støtte tiltak for reduksjon i bruk av importert kraftfôr.
- At kommunen skal støtte tiltak for å redusere bruk av plast i landbruket.
- At kommunen skal støtte forum for kunnskapsdeling og sosiale treff blant gårdbrukere i kommunen.
- Gå inn for å bevare det biologiske mangfoldet av arter og viktige økosystemer som gammelskog, myrlandskap og gammelt kulturlandskap med setervoller og blomsterenger.
- At kommunen i samarbeid med Kongsberg Næringsforum og lokale landbruksorganisasjoner skal arbeide for mer mangfold og økt positiv markedsføring av økologiske produkter hos handelsstanden.
- Stoppe høstpløying i utsatte områder som gir avrenning til vassdrag
- Støtte et større innslag av variert og småskala dyrehold i landbruket.

2.7 Skogbruk

Skogens evne til å binde CO₂ er en viktig post i klimaregnskapet. Skogen skal derfor forvaltes på en måte som ivaretar karbonlageret i levende og døde planter, i jordsmonnet og i myrene. Økt bruk av skogressursene i bygninger og til oppvarming kan erstatte mindre klimavennlige materialer og energiformer. Vi tror at stadig flere skogeiere skifter fokus fra maksimal økonomisk avkastning til et opplevelsesrikt skogsmiljø med større artsmangfold og som holder seg stabilt over mange år. Vi jobber for et skogbruk som bevarer og reparerer leveområdene for ville dyr.

Det finnes bare 2,8 % skog igjen i Norge som er eldre enn 160 år og 84 % av de truede artene i skog er knyttet til skog med høy biologisk alder. Kun 3,9 % av det produktive skogarealet i Norge er vernet.

Kongsberg MDG vil:

- At naturmangfoldloven skal tillegges større vekt ved all skogsdrift i Kongsberg kommune.
- Jobbe for bedre naturkartlegging i kommunen, utført av partsnøytrale fagpersoner.
- At kommunen innfører søknadsplikt for uttak av skog.
- At kommunen skal være en pådriver for en omlegging av skogsdriften fra flatehogst og bestandsskogbruk til mer bærekraftige driftsformer som skal sikre et større artsmangfold og vedvarende stabilt miljø i både offentlig og privat eide skoger.
- At lokale skogsentreprenører tilpasser seg og tilrettelegger for alternative driftsformer med dertil egnede maskiner og kunnskaper.
- vær restriktiv med tillatelser til bygging av skogsbilveger og til hogst i bratt terreng i nye områder.
- At kommunen setter krav til naturlig foryngelse eller blandingsskog ved nyplanting etter en skogsdrift.
- Forby sprøyting, gjødsling og markberedning av hensyn til miljøverdier, slik skogbruksloven gir anledning til.
- At karbonlagring i skog skal ha høy prioritet ved arealdisposisjoner og skogskjøtsel.
- Få til en ordning der skogeiere kan tilby uttak av ved til eget forbruk som ledd i rydding f.eks. etter hogst. Samtidig vil vi ha økt bruk av klimanøytralt og kortreist biobrensel (ved, flis, pellets) til oppvarming.
- At skogeiere følger reglene om at stier skal ryddes og hjulspor fylles igjen etter hogst.
- Bevare viktige deler av dagens kulturskog til turområder/rekreasjon og ikke til utbygging.
- Støtte løsninger for vern av Vibehaugen som "100 meter-skog".

2.8 Etisk handel og bevisst forbruk

Tenker du noen gang over hvilke verdier varen du kjøper representerer? Får de som lager varen betalt? Er det miljøgifter i produktet? Er det god kvalitet? Kan den repareres eller resirkuleres?

Ved å være bevisste forbrukere kan vi støtte produsenter som bryr seg om etikk og miljø, og som bidrar til at vårt forbruk blir litt mindre belastende for planeten vår.

I følge WWF må vi i Norge redusere klimafotavtrykket fra produksjon og forbruk med $\frac{2}{3}$ innen 2030 dersom vi skal reversere naturtapet og stanse klimaendringene.

Lokalt vil Kongsberg MDG oppmuntre til deling, ombruk, gjenbruk og reparasjon som ivaretar forbrukernes interesser. Kommunalt vil vi innføre krav som sikrer menneskerettigheter, reduksjon i forbruk og et godt miljø.

Kongsberg MDG vil:

- Stimulere til delingsøkonomi gjennom blant annet videreutvikle tiltak som verktøysbibliotek, utlåsboder, bytteringer og reparasjonsverksteder.
- Reetablere ombrukstorg på Gomsrud miljøstasjon.
- Gå gjennom den kommunens investeringer med tanke på klimarisiko. Alle kommunens investeringer skal være ansvarlige og bærekraftige.
- At Kongsberg kommune skal fortsette å miljøsertifisere sine driftsenheter.
- At Kongsberg kommune skal kjøpe strøm med fornybar opprinnelsesgaranti.
- At Kongsberg kommune skal ha stille miljøkrav i alle sine anskaffelser. De samme kravene skal stilles i det interkommunale innkjøpssamarbeidet.
- Kongsberg kommune skal bli en Fairtrade-kommune med retningslinjer for kommunale innkjøp.

3. NATUR OG MILJØ

Klima- og naturkrise er av de største utfordringen verden står overfor i dag.

Verden står overfor et enormt tap av natur og biologisk mangfold som følge av menneskelig påvirkning. Utryddelse av arter akselerer med et enormt tempo. Siden 1970 har andelen av ville dyr i verden minket med 69% i gjennomsnitt. Dette gjelder også Norge. Rødlista, Artsdatabanken sin oversikten over truede og ikke livskraftige arter i Norge, inneholder 21% av Norges arter. Av disse er 12% av artene truet.

I naturavtalen fra Montreal, COP 15, fra 2022 er verdens land enige om at man skal verne og bevare 30% av hav- og landområder på jorda. Samtidig skal man restaurere 30% av ødelagt natur.

Naturen er i ubalanse og Kongsberg MDG vil at samfunnsutviklingen skal skje på naturens premisser.

Klima er i endring. Kongsberg MDG vil at kommuneledelsen tar på alvor hvilke konsekvenser klimaendringene kan få lokalt. Kongsberg kommune må bidra til kutt i klimagasser slik at Norge oppfyller sine forpliktelser til Parisavtalen.

3.1 Natur

Natur har en egenverdi. Velfungerende økosystemer er en forutsetning for en natur i balanse. Menneskene er en del av naturen og vi er helt avhengig av et mangfold av ulike livsformer på jorda. Miljøpartiet De Grønne vil skape et bærekraftig samfunn som tar vare på naturen og dyra.

I tillegg til å ha en egenverdi, er uberørt natur og grønne områder også en viktig kilde til glede, fysisk utfoldelse, stillhet, ettertenksomhet og inspirasjon. Kongsberg MDG vil derfor føre en politikk som beskytter dagens naturverdier og som gjenskaper opprinnelige naturverdier og økosystemer som har blitt ødelagt.

Kongsberg MDG vil:

- Støtte foreslått utvidelse av Barmen naturreservat som inkluderer Jonsknuten.
- At kommunen skal kreve naturkartlegging ved regulering/utbygging av områder. Dette for å få oversikt over sårbare arter og naturtyper i kommunen.
- At kommunen skal ha en plan for fremmede arter og svartelista arter.
- At kommunens grøntarealer skal beplantes og skjøttes til beste for pollinerende insekter.
- Kommunen skal tilpasse tidspunktet for kantslått med tanke på plante- og insektiv.
- Støtte skjøtsel av kulturlandskap og beite for ivaretagelse av biologisk mangfold.

- Etablere "markagrense" rundt Kongsberg by.
- Verne myrer og våtmarker. De inneholder store karbonlagre og viktige biotoper og det er et viktig klimatiltak å verne disse områdene.
- Verne våtmarkbiotopene ved Flyplassen mot hugst.
- Verne ravinedaler i kommunen. Ravinedaler er en truet naturtype.
- Jobbe for åpne løsninger for håndtering av nedbør, som grønne tak, regnbed, drenerende overflater og åpne flomveier.
- Ta vare på og gjenåpne naturlige bekkeløp og kulturlandskapet i områder som grenser opp mot sentrumsnære boligområder.
- Verne kantvegetasjon langs elver og vassdrag.
- Kreve at den som bygger ned natur skal betale for restaurering av påvirkede eller tilsvarende områder. Alle inngrep i natur skal kreve eksplisitt tillatelse, ikke bare bygging i verneområder.

3.2 Miljø

Vår politikk bygger på en grunnleggende forståelse om at et samfunn må være i balanse med naturen og ressursene. Vi må redusere fotavtrykket vårt fra forbruk og produksjon til innenfor planetens tålegrenser. Forurensing, miljøgifter, og forsøpling spres i dag i hele kommunen vår og er en direkte trussel mot mennesker og miljø.

Kongsberg MDG sin miljøpolitikk viser hvordan vi ønsker å behandle miljøutfordringer og forurensing i kommunen vår.

Kongsberg MDG vil:

- Ha en person med miljøansvar i kommunedirektørens styringsgruppe.
- Opprette en tverrsektoriell arbeidsgruppe for å sikre at satsninger på natur griper inn i hele kommunens drift.
- Fase ut gummigranulat på idrettsbaner og gummi som fallunderlag i løpet av den neste valgperioden.
- At vi ikke bruker miljøgifter i kommunal forvaltning.
- Fortsette utskifting av gamle avløpsledninger.
- At kommunens nye renseanlegg skal utføres med prosess for gjenbruk av fosfor.
- At kommunens nye renseanlegg skal rense nitrogen.
- Følge opp tiltak i arbeidet med Grønn dal og Vannområde Numedalslågen.

- Fjerne søppel i naturen.
- At Gomsrud og Hvittingfoss miljøstasjoner skal øke sin miljøstandard og sørge for at deponiene ikke lekker ut miljøgifter.
- At kommunen skal ha en strategi for å redusere lyd-, lys- og luftforurensing.
- At kommunen ikke skal åpne for snøskuterkjøring i utmark utover nyttekjøring med løyve.

3.3 Klima

I Parisavtalen satte verdens nasjoner et mål om å begrense den globale oppvarmingen til under 1,5 grader. Skal vi kunne nå dette målet, må vi handle raskere, mer målrettet og kreativt enn det politiske flertallet har vært villige til så langt. Kongsberg kommune sammen med innbyggere og næringsliv er en del av løsningen.

Vi har fått på plass et klimabudsjett for Kongsberg kommune. Kongsberg MDG jobber for at dette verktøyet skal brukes aktivt.

Vi mener at svært mange av de mest effektive tiltakene kan og må gjøres lokalt. En stor kommune som Kongsberg kan gjøre en vesentlig forskjell.

Kongsberg MDG vil:

- Redusere utslippene av klimagasser fra Kongsberg som geografisk område med 80 prosent innen 2030 og 95 prosent innen 2035 i forhold til 1990-nivå.
- At klimabudsjettet får målbare mål som følges opp mot planlagte kutt i klimagasser frem mot 2030.
- At kommunen årlig skal vise sammenhengen mellom klimabudsjett og klimaregnskap. Gjennomførte tiltak og effekten av tiltakene skal beskrives.
- At klimabudsjett og klimaregnskap skal ha tettere oppfølging og rapportering gjennom hele året, f.eks. i tertialrapportene.
- Jobbe for at det totale energiforbruket reduseres.
- Kommunen skal drive aktiv klimakommunikasjon mot innbyggere, næringsliv, lag og foreninger.
- Styrke kommunens kompetanse på klima og klimaarbeid internt og gjennom nettverk og samarbeid.
- At alle saksfremlegg til politisk behandling skal omtale tiltakets målbare effekt på utslippene med referanse til klimabudsjettet og -regnskapet.
- Øke andel sykkel og gange som erstatter kjøring over korte avstander i byen vår.

- Redusere kjøttforbruket i kommunen i tråd med norske kostholdsråd, og innføre kjøttfrie dager ved kommunale virksomheter.
- Øke arbeidet med å redusere matsvinn.
- Innføre krav til fossilfrie bygge- og anleggsmaskiner i alle kommunale prosjekter, herunder ved transport av masser.
- Jobbe for at landbruket i Kongsberg er fossilfritt innen 2030, med bruk av bl.a. elektriske maskiner, og arbeide for økt støtte fra organer som Enova for omlegging til driftsmetoder for landbruket som er fossilfrie.

3.4 Arealbruk

Arealbruk handler om hvordan vi endrer natur. Å gjøre en våtmark til golfbane, eller en skog til næringsområde har konsekvenser for det biologiske mangfoldet som var der. Slike endringer av natur kaller vi arealendringer. For 9 av 10 av de trua artene på rødlista er det arealendringer som er den største trusselen.

Gjennom arealplaner og reguleringsplaner har kommunens administrasjon og politikere ansvaret for arealbruken i Kongsberg.

Kongsberg MDG vil:

- Stoppe nedbygging av natur, ta i bruk arealer med redusert naturverdi, og transformere tidligere bebygde områder. Kongsberg skal bli en arealnøytral kommune.
- At Kongsberg kommune skal utarbeide et arealregnskap.
- At Kongsberg kommune skal øke sin kompetanse og kunnskap om naturmiljøet i kommunen vår.
- At kommunens politikere og innbyggere skal få økt kompetanse og kunnskap om naturmiljø og arealendringer.
- Ta hensyn til pågående klimaendringer i areal- og ressursforvaltningen, og øke innsatsen for klimatilpasning innen infrastruktur, matproduksjon og generell beredskap. Klimatilpasninger skal i størst mulig grad bygge på naturbaserte løsninger.
- At gamle reguleringsplaner ikke automatisk kan videreføres ved rullering av kommuneplanens arealdel, uten at det foretas en konkret vurdering av planens virkninger for klima- og naturhensyn.
- Regulere flere områder til småskala industri med særlig tanke på verksteder, reparatører og andre virksomheter innen den sirkulære økonomien.
- Lokalisere næringsarealer i tilknytning til eksisterende ferdselsårer.

3.5 Dyrevelferd

Miljøpartiet De Grønne jobber for et samfunn der solidaritet også omfatter dyr og natur. Vi vil bevare og reparere leveområdene for ville dyr, sikre at produksjonsdyr og familiedyr behandles godt og ta større hensyn til dyrs behov i samfunnsutviklingen forøvrig.

Grønn politikk bygger på en grunnleggende respekt for alt liv. Derfor vil vi grunnlovsfeste dyrs egenverdi. Dyra har egenverdi som betyr at dyrenes liv har verdi for dyra selv, uavhengig av hvor nyttige eller unyttige de er for mennesker.

Kongsberg MDG vil:

- At produksjonsdyr skal ha mulighet til å utfolde sin naturlige atferd, inkludert hvile, bevegelse og stimulerende aktiviteter, å være utendørs og få dekket sosiale behov.
- Etablere en dyrevernplan i kommunen.
- At jakt generelt kun skal skje på levedyktige bestander. Det vil si at det ikke jaktes på arter som er på Artsdatabanken sin rødliste.
- At det innføres hvileår for småvilt- og skogsfugl, samt kvoteordninger. At småvilt- og skogsfugl fredes i kommunal og fylkeskommunale skoger.
- At fellingstillatelser på de store rovdyrene, gaupe, ulv, jerv og bjørn skal forbeholdes nødstilfeller.
- Etablere hundepark flere steder i Kongsberg.
- Pålegge krav om kurs og sertifisering for hundeoppdrettere med to kull eller mer i året.
- Støtte organisasjoner som arbeider for bedre dyrevelferd.

4. VELFERD

Kongsberg kommune skal være et godt sted å leve hele livet. Trygg oppvekst og ungdomstid med god barnehage, skole og fritidstilbud. Et voksenliv hvor man kan engasjere seg og kan kombinere jobb, fritid og familieliv med nye og eldre generasjoner på en god måte.

Alderdommen kommer i mange utgaver og eldreomsorgen er i endring. Det skal være trygt å bli gammel i Kongsberg kommune.

Behov for helsehjelp og omsorg kan komme i alle livsfaser. Noen ganger forbigående og andre ganger for resten av livet. Grønn helsepolitikk er å fremme helse, forebygge sykdom og gi god helsehjelp når det er nødvendig. Gode liv springer ut av en helhetlig livskvalitet, og helsepolitikk må ses i sammenheng med andre politikkområder.

Kongsberg MDG vil være pådrivere for at man i Kongsberg tar i bruk politiske virkemidler for å tilrettelegge for at innbyggerne enkelt kan leve sunne liv som forebygger sykdommer, og som skaper trivsel og mestring. Vi vil fremme tiltak for god fysisk og psykisk helse i hele Kongsberg sin befolkning.

4.1 Oppvekst og læring

Kongsberg er og skal fortsette å være et godt sted å vokse opp.

Kongsberg MDG vil at barnehager og skoler skal gi barn og unge pågangsmot, nysgjerrighet, trygghet og kompetanse til å drive et bærekraftig Norge i fremtiden. De voksne i skole og barnehage skal ha tid og nødvendig kompetanse til å ta vare på barna, og barns mestring og kunnskap skal tas på alvor.

Kongsberg MDG vil:

- At en god offentlig skole skal være hjørnesteinen i det lokale utdanningstilbudet, men at det skal være plass til ikke-kommersielle private skoler med komplementære pedagogiske og faglig profil.
- At nærskoleprinsippet skal være et utgangspunkt for skolestrukturen i kommunen, slik at barn får gå på skole i sitt nærmiljø.
- At Kongsberg skal bli en kommune som tiltrekker seg de beste lærerne gjennom satsing på sterke fagmiljøer og god skoleledelse.
- At barn skal få være barn også i første skoleår, med det meste av læringen gjennom lek. Foreldre som ikke synes barna er modne nok skal kunne utsette skolestart i samråd med barnehage og skole.
- Sette inn ressurser tidlig i skolen for å hindre frafall og forebygge mobbing.
- At Kongsberg kommune skal prioritere tidlig innsats for elever som trenger særskilt oppfølging i lesing, skriving og regning.

- At Kongsberg kommune satser sterkere på de kreative fagene i skolen.
- Ha senere oppstart av skoledagen for ungdomsskoleelever. Ungdom har senere igangsetting av oppvåkningshormoner og andre skoler har hatt god erfaring med dette, både i forhold til oppmøte og læringsutbytte.
- Jobbe for skoler og barnehager med tilgang til varierte utearealer som bidrar til fri lek, natur- og kulturopplevelser, og etablere dyrking i flere barnehager og skoler gjennom prosjektet urban dyrking.
- Jobbe for mindre kroppspress, forbrukspress og statusjag gjennom holdningskampanjer og undervisning i skolen.
- Redusere mengden plast i barnehagene og grunnskolene.
- At digitale læringsmidler, verktøy og ressurser i skole og barnehage brukes bevisst og iht nyeste forskning.
- Videreutvikle og dele den gode kompetansen i den kommunale barneverntjenesten.
- Samarbeide med frivilligheten/natteravner for å trygge utelivet blant ungdommer i helgene.

4.2 Student og ung voksen

Kongsberg er en spennende teknologiby med universitet og fagskole. Hit kommer unge voksne som studenter eller til sin første jobb. Ungdomstiden og studietiden er en tid hvor man søker nye venner og nye miljøer. Kongsberg MDG ønsker at vår by skal være et bra sted å komme til.

Kongsberg MDG vil:

- Ha attraktive møteplasser både inne og ute for ungdom, studenter og unge voksne.
- Stimulere til mer aktivitet i sentrum og at flere kaféer og utesteder kan etablere seg.
- Legge til rette for at studenter skal være en del av Kongsbergsamfunnet.
- Ha et godt helsetilbud til alle studenter også de som ikke har meldt flytting til kommunen blant annet gjennom samarbeid med SSN Helse.
- Jobbe for å senke terskelen for å be om hjelp og støtte.
- Ha trafikksikringstiltak i Hasbergtjerndalen som sikrer trygg ferdsel for studenter mellom studentboligene og Krona.

4.3 Voksenliv og alderdom

Kongsberg er et samfunn hvor vi lever hele livene våre. Det er mye oppmerksomhet på barn og eldre, men det er også viktig at vi legger til rette for gode voksenliv. Mange voksne bor alene, og tilrettelegging for sosiale møteplasser og samvær er viktig også for denne gruppen. Det er viktig at vi legger til rette for en aktiv aldring ved å styrke mulighetene til god helse, deltakelse i samfunnet og fremme god livskvalitet i voksenlivet og inn i alderdommen.

Kongsberg MDG vil:

- Samarbeide med foreninger, lag og frivillige organisasjoner som gir tilbud om engasjement og aktiviteter til voksne og eldre.
- Jobbe for at Kongsberg blir en forsøksby etter Frome-modellen, som bygger på å utvikle bedre helse gjennom økt fysisk aktivitet og økt samfunnsdeltakelse.
- At familievernkontoret tilbyr aggresjonsmestringskurs til alle som har behov
- Styrke tilbudet for voksenopplæring, omskolering og livslang læring.
- Støtte eldreuniversitetet og læring for eldre.
- At eldre skal få tilbud om hjelpemidler som kan holde dem aktive og selvstendige.
- Forebygge ensomhet blant eldre gjennom opprettelse av lokale samlingssteder, aktivitetssentre og besøksordninger.
- Støtte seniorkollektiver, eldretun og lignende nettverk der beboere selv bidrar til å ta vare på hverandre.

4.4 Psykisk helse

Alle har en psykisk helse. Psykisk helse er tett forbundet med den fysiske helsen og de påvirker hverandre gjensidig. Psykiske plager er vanlig og omlag 20% av oss vil oppleve psykisk plager eller uhelse i løpet av et år. Da er det viktig at man enkelt kan oppsøke noen å snakke med og at man får raskt hjelp.

Forutsetninger for en god psykisk helse er bl.a. mestring, tilhørighet, deltakelse og fellesskap, å føle at man er noe verdt og at man er en del av noe større enn seg selv. Fysisk aktivitet og kosthold virker også inn på vår mentale helse.

Kongsberg MDG vil:

- Følge opp tiltakene i temaplan for psykiske helse.
- Styrke utekontakten i Kongsberg som er et lavterskeltilbud for å hindre psykiske plager, utenforskap, skadelig rusbruk og selvmord blant ungdom.

- Styrke forebyggende helsetjeneste for barn og unge i kommunen.
- Videreføre “tankevirus”-kurs om psykisk helse på 10.trinn.
- Etablere “Rask Psykisk Helsehjelp” (RPH) fra 16 år for å forebygge og behandle milde til moderate vansker.
- Styrke ordningen “Friskliv” for å forebygge mot utenforskap.
- Starte kurs for å hindre depresjon blant eldre.
- Formidle sammenhenger mellom fysisk helse og psykisk helse, samt naturen rundt oss.
- Opprettholde Mestringscenteret og andre lavterskeltilbud som sikrer livskvalitet og deltakelse i samfunnet.
- At Kongsberg kommune fortsatt skal samarbeide og støtte driften av Fontenehuset som et vellykka brukerstyrt lavterskeltilbud for bedre psykisk helse.
- At kommunen tydelig viser sin støtte til inkludering gjennom å opprettholde økonomisk støtte til organisasjoner som jobber for likestilling, kjønns- og seksualitetsmangfold.
- Øke tilgang til park og natur for syke og eldre i kommunen.

4.5 Rus

Kongsberg MDG ønsker å gi et variert tilbud til barn og ungdom for at de skal få andre og mer helsebringende interesser. I møtet med rusproblemer i alle aldre og samfunnslag må det legges mer vekt på opplysning, forebygging, skadereduksjon og legemiddelassistert behandling.

Kongsberg MDG vil:

- Forebygge skadelig rusbruk blant ungdom ved å styrke utekontakten.
- Forebygge skadelig rusbruk på alle plan i samfunnet - ved å gi barn, unge og voksne tilgang på varierte rusfrie fritidsaktiviteter og arenaer, og treffende informasjon om skadevirkningene av rusbruk.
- Forsterke innsatsen for å motvirke rusavhengighet samtidig som de rusavhengige skal møte et godt og lett tilgjengelig behandlingsapparat.
- At avhengighet skal møtes med profesjonalitet og medmenneskelighet.

- Et anstendig liv må tilbys de som ikke greier eller ønsker å bli rusfrie. Dette gjelder også de som er regulert ved medisinsk bruk av ellers ulovlige rusmidler. "Bolig først"-prosjektene er eksempel på mulige tiltak.
- At et sterkere ettervern for rusmisbrukere utvikles. Dette bør inkludere et mangfold av samhandlende og gjerne samlokaliserte behandlingsmetoder, inkludert god tilgang på park og natur.

4.6 Helse og omsorg

Kongsberg MDG vil skape forutsetninger for god helse, ikke bare reparere etter at skaden har skjedd. Bedre helse skapes gjennom et inkluderende samfunn, fysisk aktivitet, sunn mat, mindre forurensing og miljøgifter, lavere forbrukspress og økt trivsel. Vi vil ha et helsevesen som tenker helhet fra forebygging til spesialisthelsetjeneste, fra fødsel til død, med livskvalitet og respekt som rettesnor. Vi vil gi liv til dagene, mer enn bare å legge dager til livet.

Ved forebygging og tilrettelegging ønsker vi at våre innbyggerne selv kan ta ansvar for å alderdommen. Vi vil legge til rette for at eldre og syke skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker. Kongsberg MDG vil ha en offentlig eldreomsorg i kommunen som samarbeider godt med de pårørende.

Kongsberg MDG vil:

- Jobbe for sunn mat, fysisk aktivitet og redusert stress gjennom hele livet, fra barnehage og skole til arbeidsliv og alderdom.
- Rekruttere og beholde helsepersonell i kommunale tjenester.
- Etablere tilbud om bolig for barn og unge med omsorgsbehov.
- Følge opp temaplan "Leve hele livet."
- Legge til rette for at eldre og syke skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker, ved å øke kapasiteten og videreutvikle hjemmetjenestetilbudet i kommunen.
- Øke bruken av teknologiske løsninger og satsning på brukervennlig velferdsteknologi i det kommunale helse- og omsorgstilbudet.
- Ha bedre uteområder ved kommunens institusjoner.
- Videreutvikle samarbeidet mellom pårørende og offentlige omsorgstjenester i kommunen.
- At alle mottakere av pleie- og omsorgstjenester må sikres et trygt, velsmakende og ernæringsmessig godt mattilbud, der gode råvarer vektlegges.
- Jobbe for en fortsatt stabil fastlegeordning hvor hjemlene er besatt.

- Bevare sykehuset på Kongsberg. Kongsberg sykehus er viktig for lokalsamfunnet, både som pasientbehandler og som en stor arbeidsgiver.
- At kommunen må sikre at LHBT+-personer i pleie- og omsorgsboliger ikke tvinges tilbake i skapet slik det er uttrykt i temaplanen "Leve hele livet".
- Knytte folkehelsearbeidet tettere til samfunnsplanleggingen. Vi vil satse sterkere på å motvirke ensomhet og utenforskap og på tilrettelegging for psykisk trygghet.

4.7 Beredskap

De siste årene har synliggjort av vi lever i en sårbar og uforutsigbar verden som over natten kan endres, og kommunen vår er heller ikke unntatt denne virkeligheten. Likevel er det en rekke grep som kan gjøres gjennom blant annet kommunens politiske føringer, arealplanlegging og innkjøp for å forebygge og redusere de negative effektene av kriser og uønskede hendelser når de oppstår. Kongsberg kommune skal være en kommune som planlegger klokt og langsiktig og tar hensyn til ulike risikoer som kan utgjøre en trussel mot innbyggernes helse og sikkerhet.

Kongsberg MDG vil:

- At kommunen skal ha kompetanse til å ivareta enkeltindivider, familier og større grupper mennesker som kan ha behov for rask oppfølging under og etter krisesituasjoner.
- Etablere reservevannforsyning i Kongsberg, Efteløt og Hvitvingfoss.
- Øke matsikkerheten ved å utvikle et bedre klimatilpasset landbruk.
- Sikre strømforsyning til kommunen.
- Øke kompetanse og utstyr for slokking av skogbrann
- Jobbe for at kommunen har god datasikkerhet og nødvendige nødprosedyrer ved dataangrep.
- At kommunen skal være beredt til å takle humanitære flyktningkriser.